



<input checked="" type="checkbox"/>	Pro gradu -tutkielma
<input type="checkbox"/>	Lisensiaatintutkielma
<input type="checkbox"/>	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi ja rahoitus	Päivämäärä	3.10.2011
Tekijä(t)	Laura-Maria Viljanen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	71s. + liitteet
Otsikko	ISA-standardien muutos ja vaikutukset tilintarkastuksen toimintakäytäntöihin		
Ohjaaja(t)	Professori Kari Lukka, KTT Hanna Silvola		

#### Tiivistelmä

Tilintarkastuksen sääntely on kiristynyt viime vuosina ja erityisesti kansainväliset tilintarkastusstandardit, ISA-standardit ovat olleet laajojen muutosten kourissa 2000-luvulla. Sääntelyn kiristämisen tavoitteena on ollut yhtenäistää tilintarkastusta euroopanlaajuisesti, mutta myös parantaa tilintarkastuksen riippumattomuutta ja läpinäkyvyyttä. ISA-standardien jatkuva muuttaminen ei kuitenkaan välttämättä johda haluttuihin tavoitteisiin, mikäli standardit eivät ulotu tilintarkastuksen toimintakäytäntöihin. Näin ollen olikin aiheellista tutkia sitä, mitä viime vuosina tapahtuneilla muutoksilla on saatu aikaan ja millainen ISA-standardien ja tilintarkastuksen toimintakäytäntöjen suhde on Suomessa.

Tämän pohjalta tutkimuksen tavoitteena oli ensinnäkin tutkia, miten ja miksi ISA-standardijärjestelmää on muutettu ja mihin ISA-standardien muuttamisella on pyritty. Toisena tavoitteena oli tutkia, miten ISA-standardit vaikuttavat tilintarkastuksen toimintakäytäntöihin Suomessa. ISA-standardien ja toimintakäytäntöjen suhdetta ja sen muutosta tarkasteltiin institutionaalista näkökulmasta hyödyntämällä Burns ja Scapensin institutionaalista viitekehystä. Tutkielma toteutettiin toiminta-analyyttistä tutkimusotetta mukailien. Toimintakäytäntöjen tutkiminen rajattiin koskemaan suomalaisia käytäntöjä, ja siksi empiiristä aineistoa kerättiin haastatteleamalla monipuolisesti suomalaisia tilintarkastusalan toimijoita.

Tutkimustuloksista selviää, että ISA-standardien muutokselle kohti tiukempaa velvoittavuutta ja yksityiskohtaisempaa sisältöä on monia syitä. Päälimmäisiksi syiksi voidaan osoittaa tilintarkastusalan koskettanut luottamuspulla, kansainvälisten tilinpäätösstandardien tuomat haasteet tilintarkastukselle, toimintaympäristön kehitys ja yleisen kehityksen mukana pysyminen. ISA-standardien ja toimintakäytäntöjen suhteesta ja muutoksesta voidaan todeta, että tilintarkastuksen toimintakäytäntöjen muuttuminen on hitaampaa kuin standardien muutos eivätkä standardit ulotu vielä kaikilla yhteneväisesti toiminnan tasolle.

Tutkimus osoittaa, että tilintarkastuksen toimintakäytännöt muuttuvat hitaasti erityisesti tilintarkastusalan pienillä tai yksittäisillä toimijoilla. Isoissa tilintarkastusyhteisöissä sen sijaan ISA-standardit näkyvät nopeammin toimintakäytännöissä, koska näillä on enemmän resursseja standardien integroimiseen työvälineisiin ja yhteisöjen omiin metodologioihin. Pienillä toimijoilla taas muutosvastarinta ja resurssien puute johtaa siihen, että ISA-standardien muutokset näkyvät toimintakäytännöissä hitaammin. Tämän perusteella voidaan todeta, että sääntelyn kiristämällä tavoiteltua tilintarkastuksen yhtenäisyyttä ei ole vielä saavutettu. ISA-standardien muuttaminen EU:ssa laintasoisiksi sen sijaan saattaisi edistää tavoitetta yhtenäisistä toimintakäytännöistä.

Asiasanat	tilintarkastus, sääntely, käytäntö, muutos
Muita tietoja	